

Bulletin České asociace pedagogického výzkumu 4/2014

Ve čtvrtém čísle Bulletinu mimo jiné opět apelujeme na členy ČAPV, aby nominovali kandidáty do výboru. Za pozornost stojí anotace nových knih a aktuálních čísel pedagogických časopisů. Připomínáme také výzvy pro autory časopisů *Orbis scholae*, *Pedagogická orientace* a *Studia paedagogica*. V závěru uvádíme seznam nominovaných publikací na letošní publikační cenu ČAPV.

výbor ČAPV

Z VÝBORU ČESKÉ ASOCIACE PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU

1. Pozvánka na konferenci ČAPV

22. výroční konference České asociace pedagogického výzkumu se uskuteční v termínu 8.–10. září 2014 v Olomouci.

Již za několik málo hodin se setkáme na 22. celostátní konferenci ČAPV na půdě Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Celkem bylo přijato 118 příspěvků, s nimiž vystoupí jejich autoři či zástupci autorských týmů v sedmi tematických sekcích a jedné tematicky nevymezené posterové sekci. Další kolegové na konferenci přijedou v roli pasivních účastníků. Celkem tak očekáváme 174 hostů, a to nejen z České republiky, ale také ze Slovenska a Polska.

Konference samotná je dvoudenní. Kromě plenárního jednání a jednání v sekcích bude její program zahrnovat volební členskou schůzi ČAPV a společenský večer. V závěru konference proběhne mimo jiné vyhlášení výherců posterové soutěže.

Třetí den je již tradičně věnován seminářům. Více informací lze získat na webových stránkách konference (www.capvolomouc.cz). Těšíme se na setkání!

Za organizační tým Jana Poláková Vaštatková.

2. Volby do výboru ČAPV: třetí výzva

Jak již bylo oznámeno v minulých číslech Bulletinu, proběhnou v rámci zářijové konference v Olomouci, na výroční členské schůzi ČAPV, volby do výboru naší Asociace. Nový výbor bude podle nových Stanov ČAPV volen členskou základnou na období tří let. Volen je pětičlenný výbor a vedle toho revizor (který není členem výboru). Tajemnice ČAPV již obdržela šest návrhů na kandidáta pro volby do výboru ČAPV.

Opakovaně vyzývám všechny členy k **podávání návrhů kandidátů do výboru ČAPV a na revizora pro volební období 2014–2017**. Podmínkou podání návrhu je členství kandidáta i navrhovatele v ČAPV. Návrhy na členy výboru a revizora (s uvedeným jménem kandidáta, jeho pracovištěm, stručným zdůvodněním návrhu a s podpisem navrhovatele i navrhovaného, kontaktem na navrhovatele) již na poštovní adresu sekretariátu ČAPV nezasílejte. Návrhy lze ještě osobně předat přímo do rukou tajemnice ČAPV paní Iloně Jelínkové v první den konference (pondělí 8. 9. 2014, nejdéle do 14.00 hod.).

Petr Urbánek, předseda

KONFERENCE – SEMINÁŘE – WORKS HOPY

- Ve dnech 1.–5. 9. 2014 se v Portu bude konat konference ECER **The past, present and future of educational research in Europe**. Více viz: <http://www.eera-ecer.de/ecer2014>
- V termínu 8.–10. 9. 2014 se v Olomouci uskuteční 22. výroční konference **České asociace pedagogického výzkumu**. Více viz: <http://www.capvolomouc.cz>
- Ve dnech 16.–17. 9. 2014 se v Praze na institutu CERGE-EI uskuteční **konference zaměřená na ekonomii vzdělávání**. Více viz: <http://cz.cerge-ei.cz/udalosti/>
- Ve dnech 16.–17. 9. 2014 se v Brně uskuteční 6. mezinárodní konference celoživotního vzdělávání **ICOLLE 2014**. Více viz: <http://icolle.mendelu.cz/>
- Ve dnech 26.–28. 9. 2014 se v Berlíně uskuteční konference Mezinárodní společnosti pro historický a systematický výzkum učebnic **1989 – History and consequences in educational media**. Více viz: <http://www.philso.uni-augsburg.de/de/lehrstuehle/paedagogik/igschub/>
- Ve dnech 9.–10. října 2014 se v hotelu Sepetná na Ostravici uskuteční XI. ročník mezinárodní konference **Pedagogická diagnostika a evaluace 2014**. Více viz: <http://konference.osu.cz/pdae>
- Ve dnech 25.–28. 8. 2015 se v Praze uskuteční konference Evropské sociologické asociace (ESA) **Differences, inequalities and sociological imagination**. Více viz: <http://www.europeansociology.org/conferences.html>

ČASOPISY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ

Orbis scholae 3/2013

Ve třetím loňském čísle časopisu Orbis scholae vyšly studie Postoje českých učitelů k vnější diferenciaci žáků a možné hodnotové kořeny těchto postojů (M. Mouralová), Vliv navštěvované střední školy na občanské postoje středoškoláků v ČR (J. Straková, J. Simonová), Změna postojů českých žáků k matematice během školní docházky (M. Chvál), Faktory ovlivňující přechod žáků 5. ročníků na osmileté gymnázium (J. Straková, D. Greger), Volba střední školy a její hodnocení v kontextu další vzdělávací a profesní dráhy (J. Trhlíková) a Koho znevýhodňuje škola: chlapce, nebo dívky? (P. Matějů, N. Simonová). Dále je uvedena diskuse K diferenciaci středního školství v ČR (P. Černíkovský, F. Ježek, J. Král, M. Procházka, A. Veselý).

<http://www.orbisscholae.cz/>

NOVINKA: Pedagogická orientace 3/2014

Třetí letošní číslo časopisu Pedagogická orientace uveřejňuje následující studie: Může umenie vypestovať dobrého občana? Aristotelov príspevok vo svetle teórie výchovy (Z. Danišková), Mnohojazyčnosť jako dílčí cíl výuky cizích jazyků a možnosti její podpory (M. Janík), Soukromé doučování a vzdělávací politiky v Evropě (V. Šťastný), Mocenské vztahy mezi začínajícími učiteli a jejich žáky (Z. Šalamounová, J. Bradová, K. Lojdová) a Příležitosti k rozvíjení interkulturní komunikační kompetence v kontextu řečových dovedností: IVŠV videostudie anglického jazyka (J. Zerzová, S. Šebestová). Dále jsou v časopisu uveřejněny diskuse Potřebujeme kvalitní nebo kvalifikované učitele? (V. Spilková, R. Wildová) a Kompetence a školní praxe. Rozpaky oborového didaktika nad kurikulární reformou (F. Kuřina).

www.ped.muni.cz/pedor

NOVINKA: Pedagogika 2/2014

Druhé letošní číslo Pedagogiky obsahuje přehledové studie Profesní vidění u učitelů: pokus o zmapování výzkumného pole (T. Janík, E. Minaříková, M. Píšová, K. Kostková, M. Janík, G. Hublová) a Dialogismus a výzkum interakce ve třídě: přehledová studie (1990–2012) (F. Tůma), výzkumné studie Co změnit na práci asistentů pedagoga? (Z. Němec, K. Šimáčková-Laurenčíková, V. Hájková) a Domácí příprava v matematice (na pozadí vztahu mezi rodinou a školou) (I. Smetáčková), dále historickou studii Německá souhrnná škola – Gesamtschule (M. Váňová) a empirickou studii Povaha žákovských promluv ve výuce anglického jazyka (S. Hanušová, P. Najvar, M. Adam, V. Najvarová, S. Homolka).

<http://userweb.pedf.cuni.cz/pedagogika/>

NOVINKA: Studia paedagogica 2/2014

Nové číslo časopisu Studia paedagogica obsahuje stati Mám základní vzdělání. Příčiny a důsledky předčasných odchodů ze studia a ze vzdělávání (L. Hloušková), Veřejná pedagogika subkultur (K. Lojdová), Rozdiely v percepcii vlastnej rodiny deťmi s problémovým správaním a deťmi bez problémov v správaní (B. Stanová), Zahraničná inšpirácia pre vzdelávanie rómskych detí – teoretická perspektíva (M. Stejskalová) a Analýza komunikace ohniskové skupiny ve výchovném ústavu (S. Vávrová, P. Gavora). Časopis dále uveřejňuje studentskou práci Kamarádské vztahy a láska v diagnostickém ústavu (M. Šťastný).

<http://www.studiapaedagogica.cz>

NOVINKA: E-pedagogium 2/2014

Druhé letošní – anglické číslo E-pedagogia uveřejňuje následující odborné články a statě: Developing Constructive Criticism in Students of Teacher Training Programs (I. Czaja-Chudyba), Life Satisfaction and Subjective Health Assessment in Future Teachers Compared with Current University Students of Physical Culture and Natural Science (J. Kvintová, M. Sigmund, H. Hřebíčková), Student Teachers Competence in

Curriculum Development – A Case in Czech Universities (L. Li, J. Poláchová Vašátková), On the Issues of the Correct Vocal Tract Configuration in a Specific Voice Education Process (P. Špaček, T. Sedláčková), The Health Care University Lecturer as an Educationalist, Medical Specialist and Researcher (E. Zheleva), The Role of Doctoral Study in the Professional Path of Academics (Y. Li, J. Poláchová Vašátková) a Joined-up Linear Handwriting in Elementary Grades in the Context of Postponed Compulsory School Attendance (M. Fasnerová).

<http://www.pdf.upol.cz/rychle-odkazy/casopis-e-pedagogium/>

Sociální pedagogika 1/2014

První letošní číslo Sociální pedagogiky obsahuje studie Súčasná postmoderná rodina a vnútorodinná deľba práce (E. Mendelová), Problémové správanie žiakov a úloha sociálneho pedagóga v reflexii učiteľov (V. Zemančíková), Proces socializácie a výchova v škole (P. Ondrejkovič), Rodinné táboření: prípadová studie potenciálu osobnostního rozvoje (I. Jirásek, D. N. Roberson, Jr., M. Jirásková), Cesta k závislosti a zpět (M. Stanoev) a Názory studentů pomáhajících profesí na rušení kojeneckých ústavů v kontextu současných změn (S. Vávrová, D. Musilová, R. Polepilová).

<http://soced.cz>

NOVINKA: Scientia in educatione 1/2014

V prvním letošním čísle časopisu Scientia in Educatione jsou uveřejněny následující studie: História induktívneho prístupu v prírodovednom vzdelávaní v USA a jeho súčasná reflexia na Slovensku (M. Minárechová), Zkoumání omezení a možností výzkumu matematických schopností u žáků s nízkou úrovní gramotnosti (M. Graven, E. Heyd-Metzuyanin), Přírodovědná gramotnost v preprimárním a raném období primárního vzdělávání jako prostředek zvýšení zájmu o studium přírodovědných a technických oborů (S. Janoušková, L. Hubáčková, V. Pumpr, J. Maršák), Historické a moderní průmyslové metody ve výuce chemie na gymnáziích v České republice (J. Prášilová, M. Klečková, J. Kameníček) a Hodnocení a uplatnění problematiky chemie léčiv ve výuce na gymnáziích (I. Štefková, P. Šmejkal, M. Kekule).

<http://www.scied.cz/>

NOVINKA: Lifelong Learning 1/2014

První letošní číslo časopisu Lifelong Learning – celoživotní vzdělávání obsahuje tyto studie: Výzkum efektivity vzdělávání dospělých (J. Průcha), Vybrané otázky didaktik odborných technických předmětů: přístupy k vymezení a strukturaci didaktiky technických předmětů jako vědecké a studijní disciplíny (P. Pecina, I. Svoboda), Úroveň kritického myslenia študentov odboru Vychovávateľstvo (M. Kosturková), Hodnotová preferencia žiakov staršieho školského veku zo Slovenska a Česka (L. Pasternáková) a Súčasná rodina a diverzita foriem rodinného života (E. Mendelová).

<http://www.icv.mendelu.cz/cz/lifelonglearning>

MAGISTER: reflexe primárního a preprimárního vzdělávání ve výzkumu 2/2013

Ve druhém čísle nově vznikajícího časopisu byla publikována studie Nový model školního vzdělávání – příklad z USA (K. Rýdl) a dále tato výzkumná sdělení: Tvořivost a její reálný odraz v představách studentů primární pedagogiky na PdF UP v Olomouci (I. Dömischová), Školní zralost a připravenost v kontextu pohlavních rozdílů (A. Petrová, I. Plevová, L. Křeménková, P. Dařílek, M. Pugnerová), Jsou děti z ústavu jiné? Názory a zkušenosti osob pečujících o děti dlouhodobě umístěné v ústavní péči zdravotnického charakteru (V. Marciánová), Úroveň kompetencí dětí předškolního věku v oblasti jazyka a řeči v kontextu předškolního kurikula (E. Suchánková) a Psaní vlastního jména v předškolním věku (I. Viktorová).

<http://kpv.upol.cz/magister.php>

NOVINKA: Journal of Pedagogy 1/2014

První číslo časopisu Journal of Pedagogy v roce 2014 obsahuje následující studie: The embodied classroom – A phenomenological discussion of the body and the room (E. Alerby, E. Hagström, S. Westman), Enacting teaching and learning in the interaction process: “Keys” for developing skills in piano lessons through four-hand improvisations (J. Laroche, I. Kaddouch), Toward an affective pedagogy of human rights education (R. Hung), On the pregnancy of bodily movement and geometrical objects: A postconstructivist account of the origin of mathematical knowledge (W. M. Roth), Embodied civic education: The corporeality of a civil body politic (D. P. Phillips) a Cultivating lived-body consciousness: Enhancing cognition and emotion through outdoor learning (M. Thorburn, A. Marshall).

<http://www.degruyter.com/view/j/jped>

NOVINKA: Pedagogika.sk 3/2014

Třetí letošní číslo časopisu Pedagogika.sk obsahuje studie: Morálna kompetencia študentov a učiteľov etickej výchovy (L. Kaliská, J. Kaliský), Vybrané atribúty komparatívnej pedagogiky ako vedného odboru (J. Benyak, E. Kövérová, K. Vranaiová) a Názory učiteľov SOŠ na kontinuálne vzdelávanie, jeho potrebu a prínos pre skvalitňovanie vyučovacieho procesu (H. Harausová).

<http://www.casopispedagogika.sk/>

KNIHY – SBORNÍKY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ...

NOVINKA: Trojanová, I. (2014). *Ředitel a střední management školy: průvodce pro ředitele a střední management ZŠ a SŠ*. Praha: Portál.

Publikace reaguje na absenci odborné literatury týkající se problematiky středního managementu školy. Kniha si klade za cíl přesně vymezit funkci středního managementu, na kterou ředitel školy může přenést část své řídicí odpovědnosti. Kniha je kromě úvodu a závěru složená ze tří základních kapitol. První, poměrně krátká kapitola, se zabývá obecným vymezením středního managementu školy

a stručně popisuje jeho historii. Další dvě obsáhlé kapitoly jsou věnovány základním činitelům naplňujícím obsah publikace: řediteli a střednímu managementu školy. Ředitel školy je chápán jako nezbytná složka, který zajišťuje podmínky pro efektivní řídicí činnost středního managementu. Kapitola věnovaná střednímu managementu se soustředí na jeho kompetenční model, tedy seznam potřebných znalostí a dovedností, které musí mít pro naplnění své funkce. Kompetenční model středního managementu vychází z obecných manažerských kompetenčních modelů a obsahuje čtyři základní oblasti kompetencí: osobnostní, sociální, manažerské a odborné. Každá z oblastí je pak vymezena dílčími kompetencemi s popisem jejich pozorovatelného chování. Závěr knihy se zabývá nastíněním dalších možností, jak lépe legislativně vymezit střední management školy, aby byla naplno využita jeho řídicí činnost.

NOVINKA: Matoušek, O., Pazlarová, H., et al. (2014). *Podpora rodiny: manuál pro pomáhající profese*. Praha: Portál.

Záměrem manuálu je formulovat pragmatické východisko pro práci s tzv. mnohoproblémovými rodinami. Manuál poskytuje praktické instrukce týkající se procesu práce s rodinou (mj. navázání kontaktu, práce s obranami, ochrana pracovníka, spolupráce organizací), dále instrukce pro intervenci v hlavních sférách fungování rodiny (zaměstnání, bydlení, výživa, ochrana zdraví, vedení domácnosti, výchova dětí aj.) a konečně vodítka pro práci s rodinami, v nichž jeden vážný problém dominuje (např. domácí násilí, závislost na návykových látkách, pobyt ve vězení, duševní nemoc).

NOVINKA: Trnková, K., et al. (2014). *Psaní odborných textů. Průvodce tvorbou ročníkové práce na Ústavu pedagogických věd FF MU*. Brno: MU.

Studijní text slouží jako průvodce kurzem Ročníkových prací. Na rozsáhlejší prostor, než jaký je dán přednášejícím na přednášce, objasňuje klíčová témata kurzu zpracovaná v jednotlivých kapitolách. K tomu nabízí také příklady dobrých studentských prací, ale i cvičení na rozvoj dovednosti psát a posuzovat odborný text. Jeho cílem je poskytnout studentům studijní oporu pro proces psaní, kterou budou mít po ruce ve chvíli, když bude jejich text vznikat a když budou potřebovat něco si ujasnit či znovu promyslet to, co zaznělo na přednášce. Najdete zde kapitoly pojednávající o tom, co je a co není odborný text (Petr Novotný), jak jej strukturovat (Kateřina Lojdová), jakým způsobem pracovat s odbornou literaturou (Klára Šedřová) a také, jak se připravit na obhajobu své práce (Roman Švaříček). Na tato témata navazuje téma „technické“, a to jak zálohovat data, aby vaše práce nepřišla vniveč (Jiří Zounek). Nad rámeček kurzu ročníkových prací jde kapitola poslední, která již odkazuje na další z kroků, které studenty čekají na cestě k získání bakalářského titulu, a to k přípravě a realizaci výzkumného projektu bakalářské práce (Kateřina Trnková). Bereme ji jako příležitost zrekapitulovat jednotlivé kroky na jednom místě a umožnit tak studentům získat představu o tom, co je při realizaci výzkumu čeká. V příloze pak najdete závazné dokumenty, které je třeba při psaní ročníkových, resp. bakalářských prací respektovat (citační normu, požadavky na ročníkové práce a Standard pro psaní bakalářských prací na ÚPV FF MU).

NOVINKA: Píšová, M., Hanušová, S., Kostková, K., Janíková, V., Najvar, P., & Tůma, F. (2013). *Učitel expert: jeho charakteristiky a determinanty profesního rozvoje (na pozadí výuky cizích jazyků)*. Brno: Masarykova univerzita.

Kniha je (po publikaci *Teorie a výzkum expertnosti v učitelské profesi*, 2011) druhým knižním výstupem projektu, který se zaměřoval na charakteristiky i dosahování a udržování expertnosti učitelů (v konkrétní subkultuře učitelů cizích jazyků). Dohromady tyto dvě publikace přinášejí ucelený pohled na poměrně rozsáhlý výzkumný počín, který byl zářímován designem vícečetné případové studie a zahrnoval pět studií, jež se každá svým specifickým způsobem snažila rozkrýt určitou konkrétní dimenzi učitelské expertnosti.

Klusák, M. (2014). *Morální vývoj školáků a předškoláků: paradigmatické výzvy dle Jeana Piageta*. Praha: Karolinum.

Monografie představuje podrobnou analýzu výzkumu Jeana Piageta v oblasti morálního vývoje dítěte. Text je členěn do dvou oddílů. Ve své první, interpretační části nabízí náhled do Piagetovy teorie morálního vývoje dítěte s důrazem na morální výzvy, které dítě během svého vývoje přijímá a které jej „posouvají“ od egocentrické heteronomie k decentrované autonomii. Druhá, faktografická část zprostředkovává zakotvení Piagetovy teorie v empirii. Čtenáři jsou zde nabízeny k vlastní interpretaci všechny výzkumné situace, ze kterých Piagetova teorie vychází. Vývojové výzvy plynoucí z těchto situací kniha sdružuje do tří oborů uplatnění dětského morálního hodnocení: konflikty s autoritou, problematika trestání a instituce her organizovaných jako soutěž. Autor rovněž analyzuje účast dětí na tomto typu her a skutečnost, proč Piaget považoval právě tyto hry za nejvíce inspirativní pro vývoj dětského morálního hodnocení a jak toto hraní zkoumal.

Nehyba, J., Kolář, J., Dubec, M., Smékal, V., Brücknerová, K., Muchová, L., Moree, D. ... & Mareš, J. (2014). *Reflexe mezi lavicemi a katedrou*. Brno: Masarykova univerzita.

Reflexe je procesem, který provází nejen pracovní, ale i osobní životy lidí. V posledních desetiletích je schopnost a ochota reflektovat své pracovní a osobní zkušenosti a prožitky považována za nutnou podmínku profesního a osobnostního rozvoje člověka. Reflexe, resp. reflektivní učení či zkušenostní učení je využívána v celé řadě pracovních kontextů a stává se nezbytnou součástí profesní přípravy. Název této knihy napovídá, kterému z pracovních kontextů je v ní věnována pozornost. Škola je místem, kde reflexe a zkušenostní učení nemohou, nebo by alespoň neměly chybět. Učitelé využívají reflexi ve vztahu k žákům (jako součást didaktických postupů), a také ve vztahu k sobě samým (reflexe praxe a sebereflexe), a to zejména v komplexních situacích, které nemají jedno správné řešení. Ke společnému pojednání o reflexi a zkušenostním učení v prostředí školy jsme přizvali několik autorů, kteří se zmíněnou problematikou zabývají a rozvíjejí ji z pohledu teorie; většina našich autorů však působí také v roli lektorů a může tak nabídnout i vlastní (reflektovanou) praktickou zkušenost s vedením reflektivních skupin studentů učitelství a učitelů.

Kostecká, Y., Kostecký, T., Kohnová, J., Tomášová, M., Pokorná, K., Vojtíšková, K., & Šimon, M. (2013). *Žáci-cizinci v základních školách. Fakta, analýzy, diagnostika*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta.

Schopnost ovládat jazyk majoritní společnosti je jednou z klíčových determinant úspěchu jedince a významnou podmínkou jeho bezproblémové integrace do dané společnosti. Žáci českých základních škol, jejichž komunikační dovednosti jsou v českém jazyce z jakéhokoliv důvodu omezené, mívají na základních školách problémy, a to nejen v hodinách českého jazyka, ale druhotně i v mnoha dalších předmětech, což může následně významně snížit jejich šance na dosažení dobrého vzdělání. Nedostatečná znalost češtiny neovlivňuje negativně pouze školní výsledky, ale může se promítat také do sociální oblasti. Cílem knihy je alespoň částečně zaplnit mezeru v oblasti výzkumu integrace dětí, jejichž rodným jazykem není čeština, do českých škol.

Knihy je dostupná [zde](#).

Švec, Š. (2014). *Česky psané časopisy pro děti (1850–1989)*. Praha: Karolinum.

Jako předmět zkoumání zvolil autor knihy česky psané časopisy pro děti. Jedná se o dosud málo zmapovanou oblast historie českých médií, zahrnující desítky titulů, z nichž některé formovaly celé generace, a jiné jsou dnes již téměř zapomenuty. Titul tvoří dvě samostatné části: První z nich je zevrubná studie, která se zabývá dětskými periodiky vycházejícími od poloviny 19. století do roku 1989. Rozbor vývojových etap vydávání časopisů pro děti vypovídá o proměnách jejich podoby a svébytné a bohaté tradici, kterou se tvůrcům podařilo postupně ustavit. Druhou část tvoří přehledný slovník dětských časopisů, jehož hesla představují jednotlivé tituly v obsáhlých medailonech s obrazovými ukázkami a základními údaji o názvech, době vydávání, redaktorech, přispěvatelích i ilustrátorech a v neposlední řadě také o příslušné sekundární literatuře. Informace, které čtenář může z obou částí získat, vytvářejí pestrou mozaiku, jež názorně ukazuje, že od samých počátků, a zejména od 30. let 20. století byla úroveň a kvalita dětských časopisů u nás velmi vysoká a srovnatelná s tradicí ve světě.

Zápotočná, O. (2013). *Metakognitívne procesy v čítaní, učení a vzdelávaní*. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis (VEDA).

Publikácia otvára staro-novú tému kognitívnej regulácie poznávania, ktorá sa v súčasnosti – najmä v súvislosti s výsledkami medzinárodných výskumov čitateľskej gramotnosti (PISA) stala pomerne populárnou, aj keď tak trochu stále záhadnou, plnou nejasností, ale aj snáh o často zjednodušujúce riešenia problémov spojených s učením a vzdelávaním. Autorka monografie prezentuje tému metakognície v širšom kontexte jej historického vývinu v psychologickom skúmaní, ako aj z hľadiska jej genézy v kognitívnom vývine dieťaťa. Prináša údaje nakumulované v posledných dekádach, poukazujúce na to, že vývinové korene metakognície, t.j. vedomej regulácie poznávania siahajú pomerne hlboko do predškolského veku v závislosti od podmienok sociálneho prostredia. Ťažiskom publikácie je skúmanie metakogni-

tívných procesov a stratégií, ktoré významným spôsobom vstupujú do procesu čítania, a to už od jeho počiatkov, v čase osvojovania si základov písanej reči. Edukačné odkazy publikácie sú preto smerované predovšetkým do oblasti primárneho vzdelávania.

Petrová, Z. (Ed.). (2013). *Prax v učiteľskom vzdelávaní: K otázkam praktickej prípravy učiteľov v študijnom programe Predškolská a elementárna pedagogika*. Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis.

Publikácia otvára klasický problém vzťahu „teórie“ a „praxe“ vo vysokoškolskej príprave učiteľov. Prezentuje pri tom cielene vytvorené videonahrávky výučbových aktivít, diskutované na fakultnom seminári, ako prostriedok umožňujúci študentom poznávať otázky vzdelávacej praxe ako triedy problémov s akademickou relevanciou, ktoré môžu v praxi nadobúdať konkrétnu podobu v závislosti od špecifickej situácie výučby, nie ako rýdzo praktické problémy. Prostredníctvom vybraných vzdelávacích oblastí v bakalárskom študijnom programe Predškolská a elementárna pedagogika jednotlivé štúdie v publikácii ukazujú, ako je možné v rámci týchto oblastí venovať vyvážený priestor kľúčovým otázkam a témam akademického diskurzu v predmetnej oblasti, obsahovým a metodicko-didaktickým inováciám vychádzajúcim z nich a súčasne aj príprave študentov na realitu každodennej vzdelávacej praxe. Tento prístup má napomôcť tomu, aby bola vzdelávacia prax realizovaná študentom (budúcim učiteľom) nielen účinná, ale aj koncepčná, cieleňá a kriticky reflektovaná.

Pupala, B., & Kaščák, O. (2014). *Neposedné predškolské kurikulum: Od komparatívnej analýzy k učiteľským emóciám*. Bratislava: Wolters Kluwer.

Knižka je reakciou na intenzívne diskusie o podobe a smerovaní slovenského národného kurikula pre materské školy. Autori vykonávajú kritickú analýzu existujúceho národného kurikula, ale aj stavu predškolskej pedagogiky na Slovensku ako takej. Od tejto analýzy odvíjajú svoj pohľad na tvorbu národného kurikula, vychádzajúc z medzinárodne komparatívneho vedomia. O to opierajú svoj návrh národného kurikula a ponúkajú empirické údaje o jeho vnímaní učiteľskou verejnosťou vo facebookových diskusiách. Kniha je tak ukážkou funkčného komparatívneho prístupu k tvorbe kurikula a empirického overovania jeho začínajúcej implementácie.

Havigerová, J. M., Burešová I., Smetanová V., & Haviger J. (2014). *Projevy dětské zvědavosti: získávání informací a kladení otázek od předškolního věku v kontextu intelektového nadání*. Praha: Grada Publishing.

Co jiného může být pro naši společnost užitečnější než samostatně kriticky uvažující, pozitivně smýšlející, osobnostně a morálně zralí lidé, kteří (si) umějí klást ty správné otázky? Schopnost ptát se je člověku vrozená. Její první projevy jsou patrné již ve věku osmnácti měsíců. Od tohoto okamžiku, kdy si člověk zakotví zkušenost s kladením otázek, se stávají trvalou strukturou v kognitivním aparátu, neodmyslitelnou součástí verbálních projevů jedince, jeho myšlenkových procesů i celé mezilidské komunikace. Publikace odpovídá na otázky vztahující se k informačnímu chování dětí

od předškolního věku až do dospívání: Jak kladou otázky děti na různých Inteligenčních úrovních, zejména děti nadané; jak se ptají žáci v průběhu školní docházky; jaké jsou zájmy dětí v předškolním věku – kde a jak získávají informace o tom, co je zajímavé, a jak se tyto projevy liší u dětí nadaných. Kniha je určena všem, kdo pracují s dětmi jak v odborné, tak ve vzdělávací a zájmové sféře, i rodičům, kterým leží na srdci všestranný rozvoj schopností jejich dítěte.

Petrášová, M. A., Štěpánek, Z., & Prausová, I. (2014). *Mentorink – forma podpory nové generace*. Praha: Portál.

Mentorink je metoda, která funguje na principu rozvíjení méně zkušených jedinců, např. nových kolegů, osobami zkušenými (mentory). Autoři pojmají mentorink jako cestu k dialogu generací, jako návrat k respektování autorit, znalostí a zkušeností při zachování respektu vůči hledání nových, neobjevených cest. Na mentorink pohlížejí jako na způsob podpory příslušníků budoucí generace nejen z hlediska jejich kariéry. Vnímají mentora jako člověka, který otevírá nové možnosti a pohledy, spoluvytváří novou formu života, podporuje odbornost a rozvoj skutečné jedinečnosti. Autoři se snaží odpovědět, kdy je vhodné mentorink použít. Definují role a zodpovědnosti při procesu mentorování. Radí s výběrem vhodného mentora i juniora (menteeho). Zabývají se etikou této profese. Popisují různé typy mentorinku i jednotlivé fáze mentorovacího procesu. Uvažují také o tom, jaké nároky tato práce klade na osobnost mentora, jak se stát skutečně dobrým mentorem a jak být dobře připraveným juniorem. Čtenáři mají dále možnost seznámit se se zkušenostmi českých mentorů z různých odvětví podnikání i z různých věkových skupin.

Stehlíková Babyrádová, H., et al. (2014). *Uvnitř a vně: sociální a edukativní aspekty výtvarné tvorby v prostředí školy a ve veřejném prostoru*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Publikace nahlíží z různých úhlů pohledu na propojení pedagogiky, výtvarného umění a nových médií. Studie Hany Stehlíkové Babyrádové pojednává o proměnách cílů výtvarné výchovy a tématu socializace jedince pomocí tvorby. Jana Musilová se zaměřuje na téma umění ve veřejném prostoru a jeho začleňování do výuky výtvarné výchovy. Lucie Tikalová zkoumá proces hledání identity dospívajících, dimenze pedagogické komunikace a možnosti ovlivňování klimatu školy výtvarnou tvorbou. Zapojováním nových médií do výtvarné výchovy se zabývá Jiří Sosna a popisuje edukační aktivity zaměřené na získávání sociálních kompetencí. Poslední kapitola nastiňuje princip fungování rakouského Art brut centra Gugging.

KNIHY, KE KTERÝM NEMÁME K DISPOZICI ANOTACI:

- NOVINKA: Preissová, A. (2014). *Multikulturalismus – ztracené paradigma?* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- NOVINKA: Soukup, M. (2014). *Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii*. Praha: Karolinum.

- Babyrádová, H. (2013). *Výtvarný projev dítěte předškolního věku v jednadvacátém století*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Besedová, P. (2014). *Literatura pro děti a mládež ve výuce cizích jazyků*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Koudelková, E. (2014). *Současnost literatury pro děti a mládež*. Liberec: Nakladatelství Bor.
- Pospíšilová, J. (2014). *Folklor dětí a jeho etnologický výzkum: metodologická příručka*. Praha: Akademie věd České republiky, Etnologický ústav.
- Sladová, J. (2014). *Dětství a dospívání v současné literatuře pro děti a mládež*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta.
- Uhl Skřivanová, V., & Tauberová, A. (2014). *Pedagogika umění – umění pedagogiky aneb přínos oboru výtvarná výchova ke všeobecnému vzdělávání*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně.

Redakční poznámka: Informace o konferencích jsou uveřejňovány opakovaně, a to až do doby jejich konání. Informace o jednotlivých číslech časopisů jsou opakovány do doby, než je zveřejněno nové číslo. Informace o nových výzkumně anebo metodologicky zaměřených knihách jsou uveřejňovány opakovaně vždy ve dvou po sobě následujících číslech. Anotace publikací jsou v některých případech převzaty z podkladů dostupných na www stránkách jednotlivých vydavatelů a nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce.

VÝZVA PRO AUTORY MONOTEMATICKÉ ČÍSLO ORBIS SCHOLAE 3/2015

Porozumění textu ve škole

Hostující editoři: Karel Starý a Veronika Laufková

Porozumění textu je tématem tak širokým, až se obáváme, jak se nám podaří naplnit monotematicčnost avizovaného čísla. Zvláště od tzv. obratu k jazyku se porozumění lidské zkušenosti výrazně identifikovalo se světem jazyka, mluvy, textu. Analytická filozofie se přiblížila lingvistice, lingvistika filozofii. Konstituovaly se nové multidisciplinární obory jako psycholingvistika, kognitivní či informační věda. Pozornost věnovaná jazyku jako nástroji myšlení byla ve 20. století mimořádná a v současnosti nijak neklesá. Naopak jsme zavaleni takovým množstvím textů, že je mnohdy nemáme čas číst s dostatečným porozuměním. Jsme tím nenávratně odsouzeni k povrchnosti, nebo to naopak zvyšuje naši potřebu hlubokého vhledu do textu?

Školní vzdělávání je jednou z mála příležitostí v životě člověka, kdy si může dovolit luxus zabývat se textem slovo od slova. Ve škole nesporně sehrávají texty zásadní úlohu, ať už tomu je při interpretaci veršů, v jazykovém rozboru nebo v matematické slovní úloze. Jsou předmětem recepce i produkce, prostředkem i cílem, zdrojem zábavy i nudy. Bez porozumění odbornému jazyku nelze porozumět přírodovědným předmětům, bez pochopení záměru autora nelze pochopit publicistický text. Porozumění textu je předpokladem učení ve většině školních vzdělávacích oblastí. Učení z textu je významnou složkou procesu učení – žáci se učí z učebnic, produktů učitele i vlastních poznámek.

Jak jsou dovednosti porozumění textu rozvíjeny ve školním vzdělávání, je předmětem výzkumu mnoha vědních disciplín. Cílem zamýšleného čísla *Orbis Scholae* je poskytnout prostor pro různé úhly pohledu, včetně takových, které se běžně nepotkávají. Na druhou stranu nechceme, aby si byly články příliš vzdálené. Vědomě se proto tentokrát nebudeme věnovat problematice počátečního čtení, ponecháme stranou oblast specifických poruch učení a zúžíme téma na texty v češtině. Uvítáme teoretické studie, které porozumění textu uchopí po konceptuální, vývojové či multidisciplinární stránce, přehledové studie zahraničních i domácích výzkumů. Velmi uvítáme rukopisy týkající se výzkumných zjištění, které přinesou obraz toho, jak se ve škole pracuje se specifickými texty, včetně popisu metodologie výzkumu porozumění textu.

Oslovujeme a voláme pedagogy, psychology, lingvisty, bohemisty, didaktiky českého jazyka a české literatury i další odborníky. Pokud máte zájem přispět do tohoto čísla *Orbis Scholae*, zašlete laskavě editorům čísla (karel.stary@pedf.cuni.cz a veronika.laufkova@pedf.cuni.cz) název studie a abstrakt (cca 800–1200 znaků) **do konce září 2014**. **Plné texty očekáváme do 15. ledna 2015** na adrese OrbisScholae@seznam.cz.

Editory a redakcí přijaté příspěvky projdou během března a dubna standardním recenzním řízením, upravené verze budeme očekávat do poloviny května 2015. Číslo bude vydáno do konce roku 2015. Pokyny pro psaní příspěvků jsou zveřejněny na internetové stránce časopisu www.orbisscholae.cz.

VÝZVA PRO AUTORY MONOTEMATICKÉ ČÍSLO PEDAGOGICKÉ ORIENTACE 4/2015

Mezinárodní srovnávací výzkumy jako výzva pro...

Úspěšně se prosazující specializační trend, který velí, abychom se jednoznačně identifikovali jako teoretici nebo praktici, jako výzkumníci nebo politici, povede nejspíše k tomu, že přestaneme stavět mosty a nadobro se uzavřeme do svých obydlí na levé či pravé straně hlavního proudu či jeho slepého ramene...

Taková obava se může člověka zmocnit při pohledu na to, jak se u nás přistupuje k mezinárodním srovnávacím výzkumům a jejich výsledkům. Nelze se ubránit dojmu, že jejich potenciál prozatím není odpovídajícím způsobem využíván. Přitom výzvy, které přinášejí, jsou závažné, a adresátů, kteří by měli přicházet s odezvami, je celá řada.

Možná by i zájem o uchopení těchto výzkumů jakožto výzvy pro... byl a problém je jen v tom, že se dost iniciativně nenabízí vhodná publikační platforma a příležitost. Se záměrem ověřit platnost uvedeného předpokladu vypisuje redakce PedOr monotematické číslo 3/2015 s názvem *Mezinárodní srovnávací výzkumy jako výzva pro...*

Avizované číslo reaguje na skutečnost, že u nás před nedávnem byly zveřejněny výsledky šetření PIAAC a TALIS, jejichž hodnota a využitelnost by se zvýšila, pokud by se řádně uvedly do diskuse na různých úrovních včetně vědecké, jíž PedOr reprezentuje.

Redakce uvítá rukopisy studií i diskusních příspěvků, které budou výsledky mezinárodních srovnávacích výzkumů tematizovat jakožto výzvu pro autority či aktéry

vzdělávacího systému (např. pro vzdělávací politiky, teoretiky či výzkumníky, vzdělavatele učitelů či pedagogy a představitele dalších profesí v praxi).

Časový plán přípravy monotematického čísla je následující:

- Abstrakty příspěvků v rozsahu 1–2 stran zasílejte do 30. 11. 2014 na tjanik@ped.muni.cz
- V abstraktu uveďte: autora (autory) a název příspěvku, jeho typ: studie teoretická, přehledová, empirická či metodologická (rozsah cca 20 normovaných stran); diskusní příspěvek nebo esej (rozsah cca 10 normovaných stran), cíl a obsah příspěvku.
- Abstrakty budou posouzeny garanty čísla a do 15. 12. 2014 obdrží jejich autoři vyrozumění o dalším postupu.
- Termín pro odevzdání studií je stanoven na 15. 2. 2015.
- Následně studie projdou standardním recenzním řízením – recenzní posudky budou autorům průběžně zasílány spolu s žádostí o provedení úprav do 30. 4. 2015.
- Následně bude číslo redakčně zpracováno a předáno do tisku.

VÝZVA PRO AUTORY MONOTEMATICKÉ ČÍSLO STUDIA PAEDAGOGICA 2/2015

Téma: Akce!

Připravované číslo *Studia paedagogica* jsme nazvali **Akce!** Rádi bychom v něm otevřeli prostor příspěvkům, které z různých úhlů pohledu zkoumají změny, akce, zásahy a reformy ve výchově a vzdělávání. Pedagogické vědy se mimo jiné odlišují od ostatních sociálních věd tím, že se při svém zkoumání účelového vztahu mezi cíli a prostředky výchovy vždy nějakým způsobem zabývají ideální podobou výchovy a vzdělávání.

Naše představa o nejlepší možné výchově a nejlepším možném vzdělávání se někdy může lišit od toho, čeho jsme jako vědci či účastníci výchovně vzdělávacích procesů svědky. Tento rozpor mezi realitou a ideální představou často ústí ve snahu realitu změnit. Proto hodláme naši pozornost věnovat tomu, jak je možné dosáhnout změny různých procesů a jevů v oblasti výchovy a vzdělávání. Ačkoliv je téma nazváno Akce!, nezajímá nás jen samotná intervence do praxe, ale také to, jak je změna plánována a kým, jak je realizována a sledována a jak se o ní diskutuje. Vedle samotné akce čili změny nás zajímá také způsob zkoumání a hodnocení daného zásahu, čili metodologie akčního výzkumu.

Kurt Lewin, který jako první použil termín akční výzkum, popisoval výzkumný postup v rámci tohoto designu následovně: nejdříve se zmapuje problém, posléze se navrhne řešení, které je testováno v praxi, poté dochází k reflektování toho, zda bylo řešení úspěšné a následně se celý spirálovitý proces opakuje. Cílem akčního výzkumu je změna praxe, která povede ke zlepšení původní situace, a to v souladu s požadavky kladenými na vědeckost celého postupu (s ohledem na validitu, reliabilitu, rigoróznost a etická kritéria). Lewinem identifikované fáze výzkumu jsou pro naše uvažování

o změně a akci v pedagogických vědách stěžejní. Leitmotivem hodným promýšlení je pro nás také problematický vztah pedagogické teorie a praxe. Jakým způsobem může teorie přispět k utváření praxe? Je dobrá teorie nejlepším nástrojem pro zlepšování pedagogické reality?

V připravovaném monotematickém čísle bychom se zaprvé chtěli věnovat tomu, které problémy současné pedagogické praxe jsou hodny řešení, protože buď odporují naší ideální představě, nebo se samotná praxe ukazuje být v nějakém ohledu deficitní. Zajímá nás, které reálné jevy si zaslouží změnit a také to, jakým způsobem pracují pedagogické vědy na tom, aby navrhly řešení známých problémů.

Které pedagogické jevy si zaslouží změnu? Jakým způsobem jsou objevovány problémy? Které vědy a kteří vědci udávají tón v pojmenování problémů pedagogické praxe? Jakým způsobem hovoří pedagogická praxe o problémech hodných řešení? Objevují učitelé či jiní aktéři nové problémy, nebo můžeme hovořit o stále stejných opakujících se jevech? Můžeme hovořit o módních vlnách při vymezování problémů? Existují problémy specifické pro pedagogickou praxi? Potřebujeme zlepšení, nebo spíše reformu současné praxe?

Zadruhé nás zajímá, jaká zjištění přinášejí výzkumy využívající metodologický aparát akčního výzkumu. Chceme se zabírat tím, jakým způsobem je změna zaváděna a jak se testuje úspěšnost nově navržené teorie řešící praktické problémy. Souběžně s tím bychom rádi upřeli pozornost na metodologickou diskusi v akčním výzkumu a na to, jak je řešeno jeho epistemologické pozadí, jaké postupy jsou využívány při zkoumání změny, z jakého rámce se přitom vychází a kdo se na tom podílí.

Jaké výsledky plodí výzkumy sledující implementaci změny? Jaké jsou přínosy akčního výzkumu pro teorii a praxi? Jaké jsou reálné výhody v používání smíšeného výzkumného přístupu v pedagogice? Kdo jsou aktivisté poukazující na kritické jevy ve školství?

Jaké jsou současné objevy na poli metodologie akčního výzkumu? Co s sebou přináší intervence do komplexního sociálního světa? Jak probíhá samotná implementace změny? Jakou roli hrají ve výzkumu emoce a soukromé teorie výzkumníka? Co s sebou nese rovnocenné postavení výzkumníka a ostatních aktérů?

Jaké jsou limity akčního výzkumu? Kdo určuje, co je úspěšnost v empirickém výzkumu s akčním designem? Kterými kritérii kvality jsou nově poměřovány sociální vědy v případě snahy ovlivnit praxi?

Uvedené otázky samozřejmě ani zdaleka nepokrývají šířku pole, které se při zkoumání akce nabízí. Přesto doufáme, že poslouží jako inspirační impulz pro autory, kteří nám mohou k publikaci nabízet původní empirické či teoretické studie.

Abstrakty (v délce 200–400 slov) přijímáme do **15. října 2014** na emailové adrese studiapaedagogica@phil.muni.cz. Uzávěrka pro plné texty je **15. prosince 2014**. Všechny příspěvky projdou recenzním řízením, na jehož základě redakce rozhodne o přijetí textu k publikaci. Abstrakt v českém a anglickém jazyce bude součástí textu uveřejněného v časopise.

Časopis vyjde v červenci 2015. Editory čísla **Akce!** jsou Roman Švaříček a Klára Šedová. Další informace i podrobnější pokyny pro autory je možné nalézt na adrese

www.studiapaedagogica.cz

PUBLIKACE NOMINOVANÉ NA CENU ČAPV PRO ROK 2014

Na návrh od členů komise zveřejňujeme přehled prací, které byly nominovány na letošní publikační cenu naší asociace. Již samotná nominace podle našeho názoru znamená, že jde o dílo hodné pozornosti odborné obce. Zároveň je však dobré si uvědomit, že tradice teprve vzniká, a proto o soutěži a jejích pravidlech možná nemají všichni členové ČAPV přesné informace. Je tedy pravděpodobné, že některé práce, které by si to zasloužily, nebyly nominovány. Dále bylo nominováno několik prací, které považujeme za nesporně kvalitní, ale nesplynily některé formální kritérium (především požadavek, aby alespoň jeden z autorů byl členem ČAPV plněním své povinnosti vůči asociaci). Výbor se proto rozhodl, že u autorů splňujících podmínky pro zařazení do kategorie junior toto kritérium letos pomine a jejich práce do soutěže zařadí. Podrobné propozice soutěže byly uvedeny v předchozím Bulletinu. Výsledky budou vyhlášeny na konferenci ČAPV v Olomouci v září a zveřejněny v následujícím bulletinu. Děkujeme za všechny nominace.

Výbor ČAPV

KATEGORIE RECENZOVANÝ ČLÁNEK

Dvořák, D. (2012). Nový institucionalismus v pedagogice.

Studia paedagogica, 17(2), 9–26. doi:10.5817/SP2012-2-2.

<http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/334>

Chvál, M. (2013). Změna postoje českých žáků k matematice během školní docházky.

Orbis scholae, 7 (3) 49–72.

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2013/2013_3_03.pdf

Mareš, J. (2013). Nevhodné chování učitelů k žákům a studentům.

Studia paedagogica, 18(1), 7–36. doi:10.5817/SP2013-1-2.

<http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/494>

Mareš, J. (2013). Přehledové studie: jejich typologie, funkce a způsob vytváření.

Pedagogická orientace, 23(4), 427–454. DOI: 10.5817/PedOr2013-4-427

http://www.ped.muni.cz/pedor/archiv/2013/PedOr13_4_Prehledove_Mares.pdf

Rendl, M., & Štech, S. (2012). Should Learning (Mathematics) at School Aim at Knowledge or at Competences? *Orbis scholae*, 6(2) 23–39.

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2012/2012_2_02.pdf

Slavík, J., & Lukavský, J. (2012). Hodnocení kvality expresivních tvořivých úloh ve výuce (na příkladu výtvarné výchovy). *Orbis scholae*, 6(3), 77–97.

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2012/2012_3_04.pdf

Slavík, J., & Janík, T. (2012). Kvalita výuky: obsahově zaměřený přístup ke studiu procesů vyučování a učení. *Pedagogika*, 62(3), 262–286.

<http://userweb.pedf.cuni.cz/wp/pedagogika/?p=731>

Straková, J., & Greger, D. (2013). Faktory ovlivňující přechod žáků 5. ročníků na osmileté gymnázium. *Orbis scholae*, 7(3) 73–85.

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2013/2013_3_04.pdf

Straková, J., & Simonová, J. (2013). Vliv navštěvované střední školy na občanské postoje středoškoláků v ČR. *Orbis scholae* 7(3), 27–47.

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2013/2013_3_02.pdf

Stuchlíková, I., & Vokrojová, N. (2013). Kulturní rozdíly v učební motivaci žáků – specifikum vietnamské kultury. *Pedagogika*, 63 (1) 5–24.

<http://userweb.pedf.cuni.cz/wp/pedagogika/?p=262>

Syslová, Z., & Najvarová, V. (2012). Předškolní vzdělávání v České republice pohledem pedagogického výzkumu. *Pedagogická orientace*, 22(4), 490–515.

doi: 10.5817/PedOr2012-4-490

http://www.ped.muni.cz/pedor/archiv/2012/PedOr12_4_Predskolni_SyslovaNajvarova.pdf

Šobáňová, P. (2012). "Co doopravdy jest" aneb vztah teorie a praxe ve výtvarné výchově. *Pedagogická orientace*, 22(3), 404–427. doi: 10.5817/PedOr2012-3-404

http://www.ped.muni.cz/pedor/archiv/2012/PedOr12_3_Doopravdy_Sobanova.pdf

Švaříček, R., & Šalamounová, Z. (2013). Vizuální akty ve výukové komunikaci. *Pedagogická orientace*, 23(1), 48–71. doi: 10.5817/PedOr2013-1-48

http://www.ped.muni.cz/pedor/archiv/2013/PedOr13_1_Vizualni_SvaricekSalamounova.pdf

Švaříček, R. (2013). Konec pedagogiky: kritický esej.

Studia paedagogica, 18(2–3), 55–72.

<http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/519/675>

Voňková, H. (2012/2013). Dvojice článků o metodě ukotvujících vinět.

Orbis scholae 6(1), 27–40, 7(1) 49–66.

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2013/2013_1_03.pdf

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2012/2012_1_02.pdf

Zlatníček, P.; Pešková, K. (2012). Vývoj nástroje pro posuzování vybraných komponent a charakteristik kvality výuky: aplikace v oblasti cizího jazyka.

Orbis scholae, 6(3) 57–76.

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2012/2012_3_03.pdf

KATEGORIE MONOGRAFIE

Dvořák, D. (2012). *Od osnov ke standardům: proměny kurikulární teorie a praxe*.

Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta.

Gulová, L., Šíp, R., (eds.). (2013). *Výzkumné metody v pedagogické praxi*. Praha: Grada.

Janík, T., Slavík, J., Mužík, V., Trna, J., Janko, T., Lokajíčková, V., ... & Zlatníček, P. (2013). *Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky*. Brno: Masarykova univerzita.

Klement, M., Chráska, M., Dostál, J., & Marešová, H. (2012). *E-learning: elektronické studijní opory a jejich hodnocení*. Olomouc: Agentura GEVAK.
<http://www.kteiv.upol.cz/uploads/soubory/klement/elearning/klement-a-kol-elearning.pdf>

Kučerová, S. (2012). *Proměny územní struktury základního školství v Česku*. Praha: Česká geografická společnost.

Mareš, J. (2013). *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál.

Moree, D. (2013): *Učitelé na vlnách transformace: Kultura školy před rokem 1989 a po něm*. Praha: Karolinum.

Pol, M., Hloušková, L., Lazarová, B., Novotný, P., & Sedláček, M. (2013). *Když se školy učí*. Brno: MU.

Slavík J., Chrz, V., Štech, S., et al. (2013). *Tvorba jako způsob poznávání*. Praha: Karolinum.

Šedřová, K. (2013). *Humor ve škole*. Brno: MU.

JUNIORSKÁ KATEGORIE

Bárta, O. (2013). Vzdělávací nerovnosti v České republice a sociální změna. *Studia paedagogica*, 18(1), 105–118. doi:10.5817/SP2013-1-7.

<http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/499>

Bradová, J. (2013). Keď zasadací poriadok funguje alebo učiteľsko-žiacke preferencie pri obsadzovaní priestoru školskej triedy. *Studia paedagogica*, 17(2), 71–92.

<http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/download/337/473>

Dvořáková, M. (2013). Diagnostikování dětských pojetí společnosti studenty učitelství. *Orbis scholae*, 7(1)101–117.

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2013/2013_1_06.pdf

Hrdá, M. (2013). Vliv emocionality a aktivity těla na kontinuální rekonstrukci Já. *Sociální pedagogika*, 1(1), 19–36.

<http://soced.cz/2014/03/druhe-cislo/>

Kostková, K. (2012). *Rozvoj interkulturní komunikační kompetence*. Brno: Masarykova univerzita.

<http://www.ped.muni.cz/weduresearch/publikace/pvtp29.pdf>

Lokajíčková, V. (2013). Kompetence k učení a možnosti jejího rozvíjení a hodnocení: vymezení pojmu a přehled současných přístupů. *Pedagogická orientace*, 23(3), 318–341. DOI: 10.5817/PedOr2013-3-318

http://www.ped.muni.cz/pedor/archiv/2013/pedor13_3_kompetence_lokajickova.pdf

Loudová Stralczyňská, B. (2012). Předškolní výchova ve struktuře evropských vzdělávacích systémů na příkladu německy mluvících zemí. *Orbis scholae*, 6(1) 69–80.

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2012/2012_1_05.pdf

Mouralová, M. (2013). Postoje českých učitelů k vnější diferenciaci žáků a možné hodnotové kořeny těchto postojů. *Orbis scholae*, 7(3)11–26.

http://www.orbisscholae.cz/archiv/2013/2013_3_01.pdf

Novotná, K., Krabsová (Laufková), V. (2013). Formativní hodnocení: Případová studie. *Pedagogika*, 63(3), 355–371.

<http://userweb.pedf.cuni.cz/wp/pedagogika/?p=1077>

Šalamounová, Z. (2013). Žákovská gestika ve vyučování jako proces zviditelňování myšlení. *Studia paedagogica*, 18(1), 37–56. doi:10.5817/SP2013-1-3.

<http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/495>

Redakční poznámka: Bulletin ČAPV je dvouměsíčník, vychází vždy v sudých měsících. Informace o zajímavých konferencích a nových publikacích zasílejte na knecht@ped.muni.cz.